

Nastavni predmet: **Hrvatski jezik**

Razred: **VIII.**

Nadnevak: **4. svibnja 2020.**

Nastavna jedinica: **Pogled – Silvije Strahimir Kranjčević**

Upute za učenike:

Pažljivo čitaj zadatke i slijedi navedene upute za svaku aktivnost. Zadatke rješavaj samostalno ili uz pomoć čitanke.

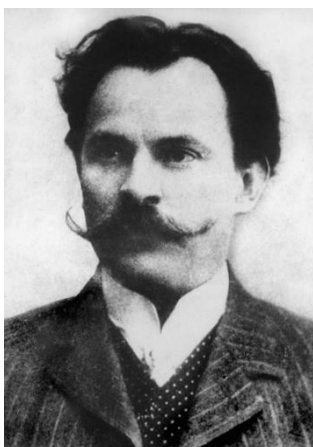

Aktivnost 1.

1. Na 36. stranici u vašim čitankama nalazi se crtica Silvija Strahimira Kranjčevića, *Pogled*. Pročitaj ju polako i s razumijevanjem.
2. Kratko zastani u promišljanju o onome što si pročitao/la. Kakve osjećaje u tebi budi pročitano djelo?
3. Razmisli koja bi bila osnovna misao ove crtice.

Aktivnost 2.

Pročitaj bilješku o piscu:

Silvije Strahimir Kranjčević (1865. – 1908.) jedan je od najpoznatijih hrvatskih pjesnika realizma i **začetnik hrvatske književne moderne**. Rođen u Senju, a umro u Sarajevu. Bio je **urednik časopisa „Nada“** kada je živio u Sarajevu. Radio je kao učitelj u nekoliko škola u Bosni i Hercegovini. Iza sebe je ostavio **bogat opus poezije od 421 pjesme** i 4 zbirke. Progovarao je o problemima svog naroda, kao i o osobnim borbama vezanima uz bolest i primoranost na život i rad izvan granica domovine. Usprkos početnim negativnim kritikama, stekao je poštovanje poznatih književnika, ali i naklonost čitatelja. Što se tiče razvoja Kranjčevićeve poezije, možemo razlikovati **tri faze njegovog književnog stvaralaštva**. Prvo je mladenačko razdoblje **„Bugarkinja“** koje su izašle 1885. godine, zatim njegovo klasično razdoblje s djelom **„Izabrane pjesme“** 1898. godine te na kraju kasnog i pesimističnog Kranjčevića koji se može primijetiti u djelu **„Trzaji“** iz 1902. godine.

Aktivnost 3.

Interpretacija djela:

Dok si čitao/la uvodni dio, sigurno si se pitao/la što je to crtica.

Crtica ili noveleta je kratki lirski obojen prozni tekst koji opisuje neki događaj iz stvarnog života, a završava vrlo jasnom poukom.

Uz vic i anegdotu, crtica spada u najkraće i najjednostavnije pripovijedne oblike.

Uočavaš li u pročitanom djelu elemente crtice?

- jedan događaj
- mali broj likova
- pouka na kraju

U djelu se nalaze i neke manje poznate riječi. Promotri sljedeće riječi kako bi još potpunije razumio/razumjela pročitano:

<i>pazar</i>	<i>sajam</i>
<i>aureola</i>	<i>kružnica oko glave sveca</i>
<i>krkača</i>	<i>leđa</i>
<i>izolator</i>	<i>dio koji ne provodi električnu struju</i>
<i>instinktivno</i>	<i>nagonski, nesvjesno</i>
<i>skvrna</i>	<i>mrlja</i>

Sada razmisli i usmeno odgovori na ova pitanja:

O kakvom danu pripovijeda pisac? Što je privuklo njegovu pozornost? Kako krava gleda tele? Kako se dogodila nesreća i što krava čini kada je bila teško ranjena? Zbog čega je pisac ostao posramljen nad prizorom ranjene krave i teleta? Zbog čega se pisac uhvatio za šešir? Kako je pisac nazvao kravin pogled prema teletu?

Aktivnost 4.

Zapiši u bilježnicu:

Pogled

Silvije Strahimir Kranjčević

Crtica ili noveleta je kratki lirski obojen prozni tekst koji opisuje neki događaj iz stvarnog života, a završava vrlo jasnom poukom. Crtica je izrazito emotivna, sažeta, nabijena doživljajima i dramatične radnje. Uz vic i anegdotu, crtica spada u najkraće i najjednostavnije pripovijedne oblike.

Književni rod: epika

Književna vrsta: crtica ili noveleta

Tema: krava pogledom prati svoje tele dok ih vlasnici vode na prodaju

Osnovna misao: Kravin pogled prema teletu u sebi krije duboke osjećaje i govori više od tisuću riječi. Pisac osjeća važnost trenutka i ima poštovanje prema životinji koja toliko trpi, a biti će rastavljena od svoga podmlatka.

Lirska obilježja: pojačana emocionalnost, nizanje motiva (*pogled pun želja, pogled nalik na pogled djeteta, pogled one ranjene krave*)

Epska obilježja: fabula (uvod, zaplet, vrhunac, rasplet), likovi (krava, tele, seljaci)

Pouka: često nas životinje mogu naučiti ljudskosti i osjećajnosti više i od samih ljudi.

Aktivnost 5.

Za domaću zadaću napiši sastav od 150 riječi o temi *Životinjski osjećaji* i u njemu iznesi svoja iskustva o životinjama koje su iskazale više osjećaja nego čovjek.

Aktivnost 6.

(Za one koji žele više)

Pročitaj i interpretiraj pjesmu *Pogled* Dobriše Cesarića sa sljedeće poveznice.

<https://cuspaiz.com/tekstovi-pjesama/pjesma/dobrisa-cesaric/pogled.html>